

med hälsning från ordföranden

Geografiska Notiser är som bekant den enda geografiska tidskrift vi har i Sverige. För geografiämnet är det av yttersta vikt att Geografiska Notiser fortsättningsvis ges ut som tidigare. Tidskriften publiceras nu även på nätet (www.geografitorget.se).

Under de sista åren har ekonomin spelat en avgörande roll i diskussionerna om tidskriftens framtid och den ser oviss ut. Tidigare kunde föreningen förlita sig till att Skolverkets bidrag till Geografilärarnas Riksförening täckte utgivningen och att därmed fortbildning inom ämnet säkrades. Nu när bidraget mer än halverats saknas den möjligheten. Att en tidskrift dessutom måste ges ut med fyra nummer per år för att tidskriftens namn skall skyddas försvårar de ekonomiska ramarna.

Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi (SSAG) har gått in med ekonomiskt stöd för att finansiera detta nummer och det är vi ytterst tacksamma för. SSAG har också beslutat att inrätta en fond till förmån för Geografiska Notiser som ett sätt att långsiktigt trygga utgivningen. Fonden kommer att vara öppen för donationer, såväl små som stora. Mer information om fonden kommer i nästa nummer av Notiserna.

Frågan om Geografiska Notiser har också tagits upp på Kulturgeografiska ämneskonferensen i september i Uppsala och mötet uttryckte ett starkt stöd för tidskriften och dess betydelse. En gemensam satsning måste till för att geografiämnet fortsättningsvis skall ha en regelbunden publikationskanal på svenska.

Det finns också långtgående diskussioner idag om ett fördjupat samarbete mellan Geografilärarnas Riksförening och Sydsvenska Geografiska Sällskapet, när det gäller publikation i Geografiska Notiser. Ett önskvärt samarbete som kan visa sig positivt för geografin!

Under hösten har också en kampanj riktad till ca 600 geografilärare genomförts med hjälp av medlemmen Jan Wiklund, styrelsesuppleanten Lennart Malmborg samt medlemmarna Georg Pålsson och Ulf Erlandsson samt andra som är engagerade i föreningen. Svarsfrekvensen har varit bra och nu hoppas vi förstås få välkomna alla som svarat på kampanjen som medlemmar i föreningen. Varmt välkomna!

Annica Grundström, ordförande
Geografilärarnas Riksförening

årsmöte 2011

Geografilärarnas Riksförening kallar till årsmöte i början av 2011. Kallelse kommer i Geografiska Notiser nr 1, 2011 men det kan komma att bli kort varsel mellan datumet för årsmötet och det att tidskriften når

medlemmarna så programmet med datum och tid kommer först att annonseras på föreningens sajt www.geografitorget.se – håll utkik där! Välkomna!

kretsarna kallar

Mycket av kretsarnas verksamhet annonseras först och ibland endast på Geografilärarnas riksförenings sajt www.geografitorget.se. Via sajten går det också att prenumerera (gratis) på Geografitorgets Nyhetsbrev och på det sättet få information om de senaste uppdateringarna, kallelser till möten, föredrag, exkursioner och annat.

Kronobergskretsens årsmöte med föredrag

Kronobergskretsen kallar till årsmöte tisdagen den 1 februari kl 19.00 i sal Moberg, Linnéuniversitetet i Växjö. Efter förhandlingarna föreläser geografiläraren Patrik

Bengtsson om »Globalt dubbelboende» med speciell tonvikt på Thailand. Sedvanlig eftersits.

Välkomna!

Styrelsen för Kronobergskretsen

notiser

Rapport från Exkursion och årsmöte 2010 med Vänerkretsen

Vi brukar ha tur med vädret men i år ville det sig inte riktigt. Regnet strilade när vi samlades vid Örebros kända landmärke Svampen. Och det fortsatte regna vid Oset naturreservat där Jörgen Lennkvist från Örebro universitet berättade för oss om det stora projektet Hjälmarsänkningen, den tidens Hallandsåsprojekt. Behovet av odlingsmark låg bakom det hela men hurvida det verkligen blev ett lönsamt projekt kan tydligen ifrågasättas. Osets naturreservat har dock gjort det möjligt att komma fram till Hjälmaren för gemene man. Regimentet I3 och oljehamnen blockerade tidigare stränderna närmast staden.

Efter lunch och årsmöte i Stadsträdgårdens trevliga växthus åkte vi riksväg 50 norrut till Skärmarboda, den okända delen av Kilsbergen och dess grottbildningar. Klapperstensfälten i Kilsbergen är välkända och skyddade som naturreservat men grottbildningarna har förblivit okända till

1990-talet. Konstigt kan det ju tyckas. Vår entusiastiske och kunnige guide för dagen, Carl Anders Lindstén, har haft kontakt med upptäckaren av grotterna, Nisse Pettersson, en skogsvandrare och orienterare som förstod att detta område var av speciellt intresse. Idag har man hittat över 200 grottformationer som uppfyller fempersonerskriteriet, dvs att fem fullvuxna ska kunna stå rakt eller hukande inne i grottan.

Naturen i området är dramatisk med sprickdalar, förkastningsbranter, raviner och blockbildningar, och rätt så krävande att gå i, men så fascinerande att tänka på att Yoldiahavets vågor en gång format detta. Området är mycket väl värt ett eller flera besök. Kilsbergsfrämjandet hälsar med glädje alla besökare och alla får garanterat en häftig upplevelse även om det skulle råka regna. Källartjuvens grotta, Lockstenen, Galten och Trappstegsgrotterna – visst låter det spännande?

Årsmötesförhandlingarna hölls i Växthuset i Stadsparken under vice ordförans

forts på sidan 170

ord från red

Som utlovades i förra numret så följer Geografiska Notiser vad som händer med Skolverkets läroplansförslag i geografi. Det som hänt sedan Skolverket lämnade in förslaget till regeringen är att utbildningsminister Jan Björklund (Fp) och regeringen gjort ändringar i den del som kallas »Centralt innehåll» för grundskolan. Framförallt har regeringen lagt till formuleringar som radikalt ändrat framskrivningen av faktaområdet namngeografi. Problemet är att ändringarna tränger ut det som är kärnan i de nya styrdokumenterna för grundskolan. Det riskerar bli namn och blindkartor utan kontext och förståelse av samband. Vidare skrev regeringen fram närområdet Sverige och Europa och därmed begränsas vad som hinns med i åk 4–6, vilket kan komma att ge en skev bild av världen och de globala sammanhangen. Självklart ska Sverige, Norden och Europa finnas med i undervisningen men övriga världen ska ges plats även i mellanstadiet.

De nya styrdokumenterna beslutades sedan av regeringen i en förordning. Beslutet meddelades på en presskonferens i början av oktober utan att Skolverkets experter som tagit fram det ursprungliga förslaget varken tillfrågades eller fick veta om dessa ändringar. Ytterligare ett problem med regeringens agerande är att om man i grundskolan inte får en rättvis bild av världens geografi, så kommer eleverna få svårigheter att ta till sig ämnet på gymnasiet. Och tyvärr blir det då också många, eftersom inte alla läser geografi på gymnasiet, som riskerar att ha en bild av ämnet, som inte speglar geografiamnets kunskapsmassa och dess användbarhet i dagens globaliserade samhälle.

Reaktionen har varit kraftig och i radio och tidningar har man kunnat följa debatten. I Ekot (9 nov) fick Anders Fridfeldt, som varit med och skrivit läroplanerna komma till tals och svarades av Jan Björklund. Detta följdes av en längre debatt mellan Björklund och miljöpartiets Mats Pertoft (Morgonekot 9 nov), som dagen efter kommenterades på DNs ledarsida av Johannes Åman. I Svenska Dagbladet den 11 november publicerades en längre debattartikel undertecknad av läroplansförfattarna, många av landets professorer i geografi samt vår Annica Grundström. Den 12 november i samma tidning svarar Jan Björklund på kritiken vilket bemöttes av geograferna den 16 november. Säkert finns flera reaktioner i andra media, inte minst i bloggar, på twitter och i tidningarnas och radions kommentärmöjligheter i deras webbupplagor.

I detta nummer av GN återtrycker vi geografernas debattartikel från SvD, som enskilt när detta skrivs (16 nov) genererat närmare 700 kommentarer från läsare på www.svd.se.

Oavsett hur debatten i fortsättningen går så har geografiämnet redan nu synliggjorts på ett remarkabelt sätt.

På grund av debatten och att vi återtrycker artikeln från SvD har sidan med kretsarnas styrelser med kort varsel fått utgå. Men detta stående inslag i GN återkommer i nästa nummer.

Thomas Borén
huvudredaktör och
ansvarig utgivare